

Let izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka. Na 6 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 71.650 več. — Posamezne številke 25 stot. — C. r. za 1 mm prost. — v širokosti 1 kolone (72mm): za tiskanje in obiranje 75 stot., za smrtice, zahvale, poslana, vabila L 1.200, oglase denarnih zavodov L 2.—. Mali oglasi: 3 stot. za vsak dan, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Glosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Razvoj politike Palackega napram Avstriji

František Palacký je — poleg veličine zgodovinarja — velika pojava v politični zgodovini ne le češkega naroda, ampak tudi avstrijske države v prejšnjem stoletju. To pa radi njegovega političnega razvoja od politika, ki je veroval v močno Avstrijo, do drugačnega naziranja — do naziranja namreč, da je Avstrija določena za neizbežen padec. Palacký je na nenavadno bister način že v sedemdesetih letih predvideval grozečo svetovno vojno in avstrijsko-nemško zvezo.

Vzpredno z zgodovinskim delom se je razmahnilo tudi politično delo Palackega, v katerem je prehodil zanimiv razvoj. Kakor vsi slovanski politiki tistega časa, je bil iz početka uverjen, da bi bilo za Slovanstvo najbolje, če bi bila Avstrija poleg Rusije druga država z močno slovansko večino in če bi ti celoti delovali v vzajemnem sporazumu v smeri, da bi bili napram svojim narodom pravični in da bi jim nudili čim širše pravice. Posebno v vihnem letu 1848., ko je v Avstriji zmagal velekonemski program in ko je stvarno šlo za to, kar tudi danes povzroča v srednji Evropi resne spore, to je: za priključitev Avstrije k Nemčiji (poznani kongres v Frankfurtu), je Palacký protestiral s poznano spomenico. V tej spomenici je naglašal, da Avstrija, posebno pa slovanski narodi, združeni v nji, imajo druge naloge in da ne dovolijo nikdar, da bi mala nemška manjšina v Avstriji odločevala o usodi vseh ostalih narodnosti — in to skupno z Nemčijo.

Ko je Palacký izrekel poznane besede: Ko Avstrije ne bi bilo, bi jo morali narodi v srednji Evropi ustvariti v interesu „človečanstva“ — se te besede niso točno tolmačile. Kajti Palacký je imel na umu Avstrijo, pravično napram svojim narodom, Avstrijo, ki bi pedrejene ji narode ščitila pred nemško poplavo!

Kakor pa se je Avstrija v času absolutizma in kasneje v dobi dualizma oddaljevala od svoje naloge — istotako je Palacký vedno bolj opuščal svojo prvotno koncepcijo. Njegova politika od 60-tih let se ne more več označati za avstrijsko. Četudi je stal na stališču monarhije in ni odnehal od vere, da Slovani zmagajo v nji — vendar je obračal svoje poglede tudi na druge strani. Posebno veliko pomembnost je imelo njegovo potovanje v Rusijo v letu 1867, ko je Palacký — po proglasenju avstro-ogrškega dualizma, kar je pomenilo neprikrito nadvladje Nemcev in Madžarov nad Slovani v Avstriji — začel resno dvomiti na obstanku Avstrije.

Češki politiki (poleg Palackega je šel v Rusijo tudi drug znameniti politik F. L. Rieger) — so bili v Petrogradu in Moskvi navdušeno sprejeti. Posebno pa je sporečilo carja Aleksandra II. češkim delegatom, da Rusija ne bo dopuščala nikdar, da bi v Avstriji izginila le ena sama duša — izzvalo na Dunaju senzacijo, a v Pragi je dovedlo do proglasitve obsednega stanja. Ko je Palacký videl, da se Avstrija ne misli odreči svojega dualizma, ni skrival svojega nazora, da nemško-madžarski despotizem pomeni začetek konca za obdonoško državo. V 70-tih letih, na predvečer vojne Francije s Prusijo, je zet Palackega, Fr. Rieger, izročil cesarju Napoleonu spomenico o zahtevah Čehov in o češki državi. Borbo Nemčije in Avstrije proti Franciji, in menda tudi proti Angliji in Italiji je Palacký dobro predvideval. Na zatonu svojega življenja je v številnih novinarskih člankih ponovno in ponovno izjavljal, da Avstrija — sledeč primerom Nemčije — pripravlja svojo pogubo. Prej ali kasneje pride v Evropo dan, ko proti avstrijsko-nemški koaliciji nastopi ves evropski svet, ogrožen od nemške ekspanzivnosti in nadutosti, ter da uniči nemško-madžarsko nadvladje nad slovanskimi in drugimi narodi. Glede bodočnosti svojega naroda je rekel Palacký v teh svojih napovedih mirne besede: bili smo pred Avstrijo, bomo tudi ponji! Te besede so postale v času svetovne vojne eno vplivnih gesel osvobodilne borbe.

Kot politik je nastopal Palacký v vlogi poslanca v dunajskem deželnem zboru, a dolga leta v isti vlogi v Pragi. Leta 1848 so mu ponudili ministrstvo prosvete, a je odklonil, ker je bila Avstrija že tedaj krivična napram svojim narodom. Čeprav se v zadnjih 10 letih svojega življenja ni aktivno bavil s politiko, vendar je imela njegova politična beseda ogromno moč. Ni ga bilo v tistem času v vsem narodu uglednejšega človeka, nego je bil ta stari zgodovinar. Ko so v letu 1868 slavili njegovo 70-letno rojstno dan, so se vršile po vsej Češki, Moravski in Slovaški velike proslave, na katerih so sodelovale tudi druge slovanske dežele. Tedaj je Palacký že bolehal in so ga prepeljali na Zofin, da so ga pozdravili zastopniki

ki vsesкупnega Slovanstva in kjer je skoraj umirajoč javno spregovoril in podal narodu politični testament, kakor se je izrazil. Mesec dni potem, 26. maja 1876, je Palacký izdihnil. Spremljalo ga je v sprevodu nad 30.000 ljudi, a v špalirjih jih je stalo nad 100.000!

Razprava o italijanski zunanji politiki v senatu

Sen. Tolomei o Poadižu - širjenje italijanske kulture v inozemstvu - Mussolini o razorožitvi

RIM, 28. Senat je pričel danes razpravljati o proračunu zunanjega ministrstva. Senator Barzilaj je v daljšem govoru orisal važnost Družbe narodov in locarnskega pakta ter poudarjal, da se bo z vstopom Nemčije v Družbo narodov šele jasno pokazalo razmerje Zeneve do Moskve, s katero je Nemčija sklenila prijateljsko pogodbo. Senator Schanzer je izjavil, da so politični krogi prvotno pripisovali locarnskemu paktu preveliko važnost in da se danes bojijo posledic, ki bi jih utegnile imeti nemško-ruska pogodba na sistem locarnskih dogovorov. Na vsak način pa bo Nemčija z vstopom v Družbo narodov v veliki meri vezana na locarnski pakt; v nasprotnem slučaju pa bi se vrgla v objem Rusije. Locarnski pakti ne predstavljajo nikakega popolnega varnostnega sistema za Evropo, marveč nudijo garancijo le za rensko mejo. Italija ni zahtevala v Locarnu garancije tudi za svoje meje, ker ni tega potrebovala. Najboljšo garancijo za italijanske meje nudijo — poleg oboroženih sil Italije in nacionalne zavesti italijanov mirovne pogodbe, ki ne dovolijo spojitve Avstrije z Nemčijo brez privoljenja Italije.

Senator Tolomei je rekel, da je v znak protesta proti Italiji skoraj tretjina članov nemškega parlamenta in nemškega državnega sveta glasovala proti locarnskemu paktu. Tega dejstva ne sme prezreti italijanski senat. Z ozirom na Stresmannov februarjski govor v nemškem parlamentu je dostavil, da temeljite pravice Italije do Poadiža na zgodovini in zemljepisni legi. Italija ne vrši nasilnega raznarodovanja v Poadižu, temveč le upravičeno asimilacijo in želi, da se o tem prepričajo tamkajšnji Nemci.

Nadalje je govornik zahteval, da se odstrani Walterjev spomenik v Bolcanu, ki je simbol germanizma in da se na njegovo mesto postavi spomenik Rimljanu Druzu, ki je odprl Poadižje latinski kulturi.

Senator Pais je priporočal vladi čim intenzivnejše širjenje italijanske kulture v inozemstvu. Pritoževal se je nad francoskim vplivom v Romuniji ter nasvetoval, da naj društvo „Dante Alighieri“ razvije svoje delo v prid Italije tudi v Romuniji.

Kot zadnji govornik je nastopil on. Mussolini. Rekel je, da se danes zelo mnogo govori in piše o mednarodni solidarnosti, o bratstvu narodov, o prišrčnih odnosih med državami in o razorožitvi. Vse to so le prazne besede, kajti dejstva so drugačna. Vprašanje razorožitve se mora pojmovati pravilno. Razorožitev mora biti popolna, sicer je vse govorjenje o razorožitvi prazna komedija.

Dokler ne bodo vse države izvedle popolno razorožitev, se ne more razorožiti tudi Italija, sicer bi tako postopanje pomenilo njen samomor, smrt njene svobode in neodvisnosti.

Proračun zunanjega ministrstva so senatorji enoglasno odobrili.

Seja poslanske zbornice

RIM, 28. Danes se je v poslanski zbornici nadaljevala razprava o proračunu gospodarskega ministrstva. Minister za narodno gospodarstvo Belluzzo je obširno poročal o delu, ki ga je izvršila vlada v svrhu povzdige gospodarstva v državi. Kot najvažnejši dogodek v italijanski gospodarski politiki je Belluzzo omenil žitno bitko, ki se je pričela v Italiji na pobudo prvega ministra Mussolinija. Italijanski gospodarski problem je v sv. bistvu problem produkcije.

Prebivalstvo narašča v Italiji dan za dnem in radi tega naraščajo tudi potrebe. V prvi vrsti se mora torej v Italiji dvigniti produkcija. Ta dvig produkcije je tudi potreben radi tega, da se pride okom velikim primanjkljajem, ki jih leto za leto zaznamuje italijanska trgovinska bilanca. Rezultati žitne bitke se bodo videli šele v teku osmih let.

Minister Belluzzo je v nadaljnjih izjavah poudarjal, da Italijani še vedno uvažajo preveč strojev in druge luksuzne predmete iz inozemstva, mesto da bi kupovali doma take izdelke in bi s tem podpirali domačo industrijo. Vlada bo tudi v tem oziru ukrenila potrebne mere, da ne bodo takozvani „gospodarski dezertjerji“ bojkotirali domačih izdelkov.

Mussolini obišče Trst prihodnjo jesen

RIM, 28. Danes zjutraj je prvi minister on. Mussolini sprejel v palači Chigi rimskega guvernerja sen. Cremonesija, ki odpotuje nocoj v Trst, kjer bo prisostvoval splošni paradi „Romolo“. Načelnik vlade je naprosil sen. Cremonesija, da naj sporoči njegove pozdrave v Trstu ter naj pove Tržačanom, da bo obiskal Trst prihodnjo jesen, v mesecu novembru ali decembru, ob priliki obletnice premirja ali aneksije Julijske Krajine.

Mussolini je prejel v dar jaguarja RIM, 28. Konsularni agent v mestu Santa Cruz Alberto Scazzola je daroval on. Mussoliniju krasnega jaguarja.

Kralj odpotoval v Sardinijo RIM, 28. Nj. Vel. kralj je danes ob 13.40 v spremstvu ministra za kolonije Di Scalea in generala Cittadinija odpotoval v Civitavecchia. Tu se je vkrcal na jahto „Savioia“, ki je ob 16.35 odplula proti Sardiniji.

Sklicanje ministrskega sveta RIM, 28. Ministrski svet je sklican v palači Viminale za 2. junija.

Zračna zveza med Trstom-Bogradom-Dunajem in Budimpešto

RIM, 28. Ministrstvo za zrakoplovbo pripravljata načrt za uvedbo številnih zračnih prometnih zvez. Ta načrt predvideva tudi tri mednarodne zračne prometne proge, ki bodo vodile iz Trsta na Dunaj, v Budimpešto in v Beograd. Te mednarodne proge bodo spojinili z zračno zvezo med Trstom-Ancono in Rimom.

Italijanski tisk o maroškem vprašanju

Italija zahteva sodelovanje pri reviziji maroškega problema

RIM, 28. Z ozirom na francosko-špansko zmago v Rifu piše poluradni „Messagero“ naslednje: Italija mora brezpozojno pazljivo zasledovati diplomatske pregovore, ki se bodo pričeli sedaj med Parizom in Madridom v svrhu ureditve maroškega vprašanja. Govoriti hočemo jasno: Sleherni dogodek na sredozemskih obalah zadeva italijansko državo. S tem mislimo v prvi vrsti na tangerski problem. Statut za mesto Tanger je bil namreč sestavljen na konferenci, katere se Italija ni udeležila. Da ne odgovarja ta statut mestu Tangerju, so že večkrat priznavale Francija, Španija in Anglija. Ko se bodo torej pričela pogajanja za preureditev maroškega vprašanja, se bodo morali pritegniti k temu delu tudi italijanski diplomati.

„Popolo di Roma“ pravi: Francosko-španska zmaga bo brezdvomno spreminila ravnotežje v Sredozemskem morju. — Italija kot sredozemska država ne sme pozabiti, da je bila svoje dni umetno izključena od reševanja tangerskega problema, na katerem je neposredno prizadeta. Statut, ki so ga narile Francija, Španija in Anglija v Tangerju, niso Italijani nikoli priznali. Fašistovska Italija smatra svoje sredozemske interese za najvitalnejše interese svoje bodočnosti in zahteva, da jo zapadne velesile pritegnejo k ponovnemu reševanju maroškega vprašanja.

Seja jugoslovenske narodne skupščine

Izvolitev anketnega odbora, ki bo proučil korupcijske zadeve - Radikal vložil interpelacijo proti dr. Korošcu

BEOGRAD, 28. (Izv.) Na današnji plenarni seji narodne skupščine je prišlo po prečitani zapisnika do orednekanja med skupščinskim predsednikom in davidovčevcem Pero Markovićem. Pri glasovanju pa je skupščina odobrila zapisnik.

Prišel je nato v razpravo predlog dr. Janjića, da bi se vsak teden določili 2 seji samo za interpelacije. Poslanec dr. Polić je razlagal, da je to nujno potrebno, ker je že sedaj vložnih mnogo interpelacij; če pa ministri šele po petih ali šestih mesecih odgovarjajo na interpelacije, potem ni stvar več aktualna. Kot primer je navajal interpelacije glede postopanja državnega tajnika dr. Pernarja na Radićevih shodih v Stari Pazovi in v Somboru.

Ministrski predsednik Uzunović je to zahtevo odklonil, češ da hoče opozicija z interpelacijami le ovirati redno delovanje narodne skupščine. Po Uzunovićevi izjavi je vladna večina odklonila predlog dr. Janjića. — Prišel je nato na dnevni red predlog davidovčevcev in zemljerad. za nujno pomoč poplavljenem v sremskem in valjevskem okraju. Na splošno začudenje, tudi s strani radikalnih poslancev, je poljedelski minister Pucelj izjavil, da odklanja nujnost tega predloga, ker da bo pomagal poplavljenem iz njemu na razpolago danih kreditov. Pri glasovanju so radikalni glasovali za nujnost. Iz delikatne situacije je pomagal skupščinski predsednik Tričković, ki je raz-

dikaliskim poslancem raztolmačil, da najbrž niso razumeli Puceljevega slovenskega narečja. Vršilo se je ponovno glasovanje in vladna večina je odobrila predlog poslancev Pucelja in odklonila nujnost.

Skupščina je nato izvolila anketni odbor za proučevanje korupcijskih afer. V anketni odbor je bilo izvoljenih 9 radikalov, ki so večinoma pristali Nikole Pašića, 4 radićevci, 2 samostojna demokrata, 2 davidovčevca, 1 poslanec SLS, 1 musliman, 1 zemljeradnik in pristaja Ljube Jovanovića. Anketni odbor se je popoldne sestal k seji in se konstituiral.

Senzacijo današnjega dne pa predstavlja interpelacija, katero je vložilo 32 radikalnih poslancev proti dr. Korošcu. Naslovljena je na ministra za socialno politiko in se nanaša na raznaročila in nabave v Ameriki, ki so bile izvršene s privoljenjem dr. Korošca, ko je bil minister. Naslanja se na tozadevno obtožbo L. Davidovića, objavljeno v „Demokraciji“ 25. 5. 1922. Davidović je očital dr. Korošcu, da je nabavil v Ameriki nepotrebno blago, ki ni bilo v nikakvi zvezi s prehrano siromašnega ljudstva. Interpelacija je zelo obširna in reproducirala poročila anketne komisije, ki se je že enkrat bavila z zadevo dr. Korošca in ugotovila škodo, ki jo je utrpela država. Komisija je konstatirala, da je bila država oškodovana za 112.740 dinarjev in za 392.832 francoskih frankov, kar bi po današnjem kursu znašalo kakih 8 milijonov dinarjev.

Interpelacija je napravila tem večji vtis, ker sklicuje dr. Korošec haš sedaj shode proti korupciji. Dr. Korošec je novinarjem izjavil, da je zelo zadovoljen, da pride ta stvar končno pred pravi preiskovalni forum, ker se bo tako izpričalo, da on in njegovi sodelavniki niso uganjali nikake korupcije.

Radikalni zbirajo material še za druge interpelacije. V kratkem bodo predložili interpelacijo proti bivšemu trgovinskemu ministru dr. Spahu in proti posl. Hrastici, radi nepravilnega postopanja pri prodaji poslopja vrhovnega sodišča v Sarajevu.

Pilsudski proti parlamentu

VARŠAVA, 28. V ponovnem intervjuu je maršal Pilsudski izjavil novinarjem, da se mu ne zdi nikakor pametno opredeljevati in razločevati stranke „desnice“ in stranke „levice“. „Desnica“ in „levica“, je rekel maršal, sta si enakovredni, kajti socialne sile so povsod uravnotežene.

In to ravnotežje mora Poljska vzdržati, ker ima preveliko materialnih moči, da bi si lahko privoščila eksperimente. Če smatramo za „desnico“ in „levico“ dvoje različnih političnih mišljenj, v zvezi s francosko revolucijo, rečem, je nadaljeval Pilsudski, da dosedaj se nisem mogel razumeti, kdo pripada na Poljskem k desni in k levi. „Desnica“ navadno podpira izvrševalno oblast, pri nas pa skuša zagotoviti nadvlado parlamenta in v državi in spravi eksekutivno oblast ob vsako mo. Jaz, osebnost, nisem hotel biti nikoli ne član „desnice“, ne član „levice“, pripadati nisem hotel nikoli nobeni stranki in sem bil zmerom proti nadvladi strank v državi.

Na tozadevno vprašanje je maršal izjavil, da ni hotel pri prejšnjih volitvah kandidirati za predsednika republike, ker je ustava dajala parlamentu toliko privilegijev in toliko sredstev za oviranje dela vlade, da je bil državni predsednik obsojen na pravočasno mučeništvo.

Poslanec in senatorje treba pripraviti, je rekel Pilsudski, da morajo sedaj odnehati od svojega počenja in da ne smejo več metati vladi polena pod noge. Mislim, da se bosta sejem in senat uklonila zahtevi javnega mnenja, ki se je že preobdelo vsemagomočnosti parlamenta, ter da se bosta za nekaj časa razšla in se odpovedala svojim privilegijem, ki kakor Damoklejev meč ogrožajo vsako delovanje vlade.

Aretrani poljski generali

VARŠAVA, 28. General Rozwadowski, Zagorski in Izinski, ki so se bojevali na strani Witosove vlade, so bili prepeljani v ječo v Vilni, kjer bodo postavljeni radi raznih deliktov, ki so jih izvršili, pred vojno sodišče.

Vprašanje razorožitve

Delo pripravljalne komisije

LONDON, 28. Predsednik angleške delegacije v pripravljalni komisiji za razorožitveno konferenco lord Cecil je zapustil Zenevo in odpotoval v London. Sporazum je bil dosežen le v posredstvih vprašanjih, pač pa je komisija določila načrt nadaljnjega delovanja. Potek ženevskih posvetovanj je dokazal, da je sestanek razorožitvene konferenec pred koncem prihodnjega leta nemogoč.

Pripravljalna komisija je sprejela kot kriterij za razorožitev mirovno stanje oborožitve ter je naročila tehničnemu pododboru, da ugotovi, ako je mogoče prekorajiti to mejo. Vse države bodo pozvane, da predložijo načrt neobhodno potrebne oborožitve z vsemi osebnimi in materialnimi podatki. Komisija je priložila svojemu programu tudi načrt o splošni kontroli oboroževanja in kako bi se preprečila vojna s kemičnimi sredstvi oziroma kakršne mednarodne sankcije bi bile potrebne za doseg tega smotra.

Briand dobil zaupnico v poslanski zbornici

PARIZ, 28. Ministrski svet je včeraj sklenil zahtevati na seji zbornice odgoditev vseh interpelacij o finančnem predlogu ter debate o volilnem zakonu v okrajih do torka. Ta sklep je v zvezi s sklepi socialistične zbornične frakcije, ki je na svoji dopoldanski seji stavila zahtevo po takojšnji razpravi interpelacije o finančnem položaju in o valutni krizi. Kar se tiče interpelacij o Maroku, se je socialistična frakcija zadovoljila z odgoditvijo 8 do 14 dni.

Celokupna levica od komunistov in socialistov, socialističnih republikancev do radikalov je zahtevala, naj se takoj prične debata o finančnem položaju, čeprav je Briand opozoril na škodo posledic, ki bi lahko nastale iz debate v sedanjem trenutku. Poleg tega je tudi izjavil, da bo v kratkem predložil sanacijski načrt. Končno je Briand stavil vprašanje zaupanja k dnevnemu redu, na katerem naj bi bila mesto razprave o finančnem položaju debata o volilni reformi. Pri glasovanju je zbornica s 320 proti 209 glasovom izrekla vladi zaupanje. Od radikalov je glasovalo 73 poslancev proti vladi.

Kongres francoskih socialistov

PARIZ, 28. Socialistični kongres se je izrekel proti sodelovanju v sedanji vladi. Predlog za oddajo kapitala je bil sprejet z 2249 proti 166 glasovi, medtem ko se je 685 delegatov vzdržalo glasovanja.

Za obrambo franka

PARIZ, 28. V svrhu zaščite franka je izdala vlada sledeče devizne navedbe: 1) Vsi krediti na tekočem računu v korist osebam ali družbam, ki infajo sedež ali delujejo v inozemstvu, se ukinejo. 2) Vsi izvozniki so dolžni naznaniti od 5. junija mesečno stanje svojih deviz.

Atentat na kitajskega generala v Moskvi

LONDON, 28. Kakor poročajo, je bil na kitajskega generala Fenghuksiang, ko je posetil arzenal v Moskvi, izvršen atentat. General je ostal nepoškodovan, atentatorji so bili aretirani.

Mesto zgorelo

MOSKVA, 28. V mestu Kotselniku, v Viatki guberniji, razsaja že tretji dan strahovit požar. Ker so hiše večinoma iz lesa, se je ogenj radi vetra takoj razširil po vsem mestu. Vse hiše so zgorele. Nad 700 prebivalcev je sedaj brez strehe. Število človeških žrtev ni bilo dosedaj še mogoče dognati, sumijo pa, da je mnogo ljudi našlo smrt med plameni.

Škodo cenijo na več milijonov rubljev.

Medparlamentarna trgovinska konferenca

LONDON, 28. Medparlamentarno konferenco je otvoril angleški trgovinski minister Cunliffe Lister in poudaril, da je največ problemov sedanjega časa gospodarske narave. Konferenca se mora pečati z najrazličnejšimi gospodarskimi panogami: plova, premogarstvo, poljedelski krediti in trgovinska zakonodaja. Dr. Hilferding je v imenu nemške delegacije izjavil, da hoče njegovo zastopstvo z iskrenim sodelovanjem pospeševati cilje konference. — Vojna leta so razdrla vse zveze in čas je že, da narodi zgrade nove mostove in se združijo k delu za gospodarsko obnovo. — Nemška delegacija upa, da svet ne bo več videl take nesreče, kakršna je morala doživeti sedanja generacija.

Konferenca je izvolila komisijo, ki naj prouči svetovno trgovino premoaga in o tem poroča na prihodnji konferenci.

Prihodnja konferenca se bo vršila leta 1927. v Braziliji.

Sobranje odobrilo prijateljsko pogodbo s Turčijo

SOFIJA, 28. Sobranje je ratificiralo prijateljsko pogodbo, sklenjeno med Bolgarsko in Turčijo.

Potres in povodenj

PARIZ, 28. Iz Tokija poročajo, da se je radi močnega potresa podrl včeraj v Hakodake nasip; voda je že podrla kakih petdeset hiš. 18 oseb je utonilo. Prebivalstvo je prestrašeno bežalo na polja.

Eksplodizija v tvornici

STOCKHOLM, 28. V tovarni eksplozivnih snovi v Granesbergu je nastala eksplozija. Ubilih je bilo šest mladenk in en delavec, ranjenih pa deset oseb.

Vojaska vstaja na Portugalskem

PARIZ, 28. Agenciji Havas poročajo iz Lisbone: V severnih in južnih krajih republike se je uprlo vojaštvo. Pri vstaji sta udeleženi dve diviziji. Vlada je gotova, da se ji bo posrečilo udušiti upor.

Eksplodizija na parniku

LONDON, 28. Ob obali Britanske Guyane se je pripetila na angleškem parniku „Essequibo“ strahovita eksplozija, ki je zahtevala precej žrtev. Ubilih je bilo sedem oseb, ranjenih pa 23. Parnik so odpeljali v Georgetown.

Velik požar pri Parizu

PARIZ, 28. Ob 13.45 je v tovarni avtomobilov Rainault in Villancourt izbruhnil v skladišču bencina strahovit požar. Iz vseh gasilskih postaj v Parizu so prihiti ognjigasci, ki skušajo omejiti ogenj.

DNEVNE VESTI

Srečko Kosovel

Kakor smo na kratko javili že včeraj, je umrl v četrti zvečer na svojem domu v Tomaju g. Srečko Kosovel, cand. phil. na ljubljanski univerzi.

S pokojnikom je ugrabila kruta smrt našemu rodu zopet mlado in mnogo obetajoče življenje. Dasi je učalnik le 22 let starosti, je vendar že stal na odličnem mestu med mladimi slovenskimi književniki. Sodeloval je pri Ljubljanskem Zvonu, Mladiki, Grudi, Ženskem svetu in Mladini in s svojimi feljtoni tudi v dnevnem časopisu.

Pokojni Kosovel se je rodil l. 1904. v Sežani. Solal se je v Ljubljani, kjer je končal realko. Nato se je vpisal na univerzo in se posvetil študiju moderne filologije (slavistiki in romanistiki). V marcu mesecu je nevarno zbolel za influenco. Ko jo je prebolel, je odšel k roditeljem v Tomaj, da si tu utrdi svoje zrahljano zdravje, toda kruta bolezen se mu je povrnila, nastale so komplikacije in končno je moral biti operiran. Ali bolezen ni hotela odnehati, in mlado življenje ji je končno podleglo.

Pokojni Srečko Kosovel je bil sodrnik tudi našega lista. Čitateljem »Edinosti« je poklonil v božičnih in velikonočnih prilogah nekoliko krasnih pesmi.

Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 4. uri popoldne v Tomaju. Naj mu bo lahka toli ljubljena kraška zemljica!

Borba proti kletvini

Borba proti kletvini je bila te dni prenesena tudi v poslansko zbornico. Poslanec Macarini Carmignani je vložil vprašanje na pravosodnega ministra, ali ne misli vlada, da bi bilo primerno, da bi se v novi kazenski zakonik sprejela tudi dolečba, s katero bi se proglasila kletvina za zločin. Veliko občin da je že na svojo roko izdalo odloke za pobjanje kletvine. Poleg tega, da je kletvina velik greh, je obenem tudi znak slabe vzgoje ter žali čustva vernikov in oskrnjuje lepoto jezika.

Pravosodni minister je dal na to vprašanje sledeči odgovor: »Vlada, dosledna svojemu programu moralne in civilne povzdige, priznava potrebo pobjanja kletvine ter zagotavlja vprašajočega poslanca, da bo kazenski zakonik, ki se pripravlja, smatral kletvino kot zločin.«

Poročilo o delovanju sodnij v l. 1925

Prejeli smo »Poročilo o upravi justice za l. 1925«, ki ga je sestavil g. generalni pravnik Giuseppe Facchinetti. Brošura vsebuje zapisnik občnega zbora prizivnega dvora za Julijsko Krajino v Trstu, statistične podatke o vodstvu — civilnem in kazenskem, poglavje o »rabi italijanskega jezika in protidržavnih agitacijah«, o ustavnih reformah in razne tabele s statističnimi podatki. Natančneje o tej brošuri — posebno z ozirom na poglavje o rabi jezika v sodni dvorani — bomo poročali v eni prihodnjih števil.

Predavanje g. prof. Urbanaz-Urbani

Kakor smo že javili, bo danes 29. t. m., ob 21. uri predaval prof. Urbanaz-Urbani v dvorani zasebne Šole Battisti-Galilei, Via Cesare Battisti 10/1 o bosanskem pisatelju Silviu Str. Kranjčeviću. O velikem pesniku, ki ga morda marsikateri naših sodobnikov niti ne pozna, je pisal češki profesor Karasek v letu 1906 sledeče: »Silviu Str. Kranjčević, na katerega so gledali sodobniki kot na moža globokih misli in ga navedli kot prvega med modernimi, se prikazuje kot utrujena duša, pesimist, skeptik, je nesrečen nad ničnostjo tega sveta; njegove misli so kakor pogrnjene s pajčolanom, včasih nejasne, oblika pa lepa. Skušna uporabljati neobičajne slike in slučaje, med temi je tudi »Noč na foru« (forum romanum) ter »Prvi prihodi« (oratorij).«

Društvene vesti

Šolsko društvo
podružnica pri Sv. Ivanu vabi na redni občni zbor, ki se vrši danes v otroškem vrtcu ob 21. uri. Kdor ima kaj smisla za stvar, se bo občnega zbora gotovo udeležil. Vsi oni, ki se občnega zbora ne udeležijo, tudi nimajo pravice kasneje zabavljati.

— M. D. P. Trst. Danes v soboto ob 20. sestanek nogometnega odseka. Važno! — Jutri ob 7. lahkoatletični training. Načel.

D. K. N. Tommaso. Danes točno ob 19.15 redni društveni sestanek. Pozivljamo vse člane, da se tega sestanka udeležijo. — Odbor.

SPORT

IGRIŠČE - OBZORA

Jutri, 30. maja, ob 14. uri nastopita Tommaso-Jadran. Tekma bo najvažnejša pomena za obe četi. Dvomimo sicer o izidu te tekme, vendar pa se lahko rečemo, da bo rezultat kazal le malo razlike v nadvladovanju ene čete nad drugo.

Obzor - Gorica. Pričetek ob 16. uri. Dva kolosa I. divizije, ki se bosta v zadnji borila za svoja mesta. Občinstvo dobro pozna odlični in taktični tempo obeh čet, ki bosta jutri razvijali svojo najboljšo igro za dosego cilja — častne zmage!

Magdalena - Višava. Poleg omenjenih tekem se vrši ob 18. uri med omenjenima četama tekma, na katero Magdalenci polagajo največjo važnost. »Magdalena« bo v nedeljo res prvi nasprotnik dosedaj nepremagljivega »Tommaso«.

Občinstvo, ozir se na naš sportni razvoj! S tem, da posekaš tekme, podizga mladino k nadaljnjemu uspešnemu delovanju!!!

D. K. - N. Tommaso

V nedeljo se morajo zbrati na igrišču »Obzora« ob 13. uri in pol, vsi nogometaši I. in II. čete. Proti obojemu se bo postopalo z vso strogošću. — Načelnik.

S. D. - Primorje

Danes zvečer točno ob 21. uri važen sestanek vseh nogometašev. Naj ne manjka nihče.

Obenem opozarjamo vse one članstvo, katero ni še poravnalo svoje članarine, naj jo čim prej poravnava in to do 1. junija, kajti drugače bomo

»Capodistria« se bo začela ob 4.30 popoldne. Obe take člane črtali iz članskega imenika. Toliko na znanje članstva. — Odbor.

TRSTENSKO IGRIŠČE

Jutrišnja tekma med »Valom« in močno četo četi polagata na to tekmo veliko važnost. Koprski četa bo skušala oprati nedeljski madež radi poraza s »Ponziano«. Valaši pa se bodo potrudili, da dokažejo tudi tej četi, da niso bile dosedanje zmag »Vala« le slučajne, ampak sad smotrne dela na nogometnem polju. Kdor pride jutri na Trstenik, bo imel pa še poseben užitek. Trsteniška godba pripravlja vsem sportnikom lepo iznenačenje. Vsem je še v živem spominu tekma med »Valom« in gorisko »Sparto«. Tudi tedaj je trsteniška godba pomagala igrati. Vse kaže, da bo jutri Trstenik poln in zadovoljen.

Iz tržaškega življenja

PO DVOJNEM SAMOMORU NA OPČINAH

Odvratna tragedija na Opčinah je vzbudila v našem mestu mučen utis. Toda grozni konec prestrešnega para ni našel med ljudstvom tistega pomilovanja, ki so ga navadno deležni junaki ljubezenskih dram. Ljudska sodba je bila v splošnem zelo pikra in kot taka popolnoma upravičena, kajti ozadje drame je tako ogabno, da mora navdati slehernega človeka z zgrozanjem.

Tisti, ki v tem slučaju pač v polni meri zaslužijo sočustvovanje, so Cernilogarjeva žena, nedolžna otročica in nesrečna mati Karmele Cepirlo.

O vzrokih groznega dvojnega samomora smo zvedeli še nekatere podrobnosti, ki osvetljujejo v zelo medli luči preteklost prestrešnega para. Predvsem naj omenimo, da je prestrešno ljubezensko razmerje med Cernilogarjem in Karmelo Cepirlo trajalo že več let. Se kot 12-letna deklica je Cepirlova, kakor je ob neki priliki sama priznala — občutila do Cernilogarja neko posebno simpatijo, ki jo nikakor ni mogla zatreti. Tekom let je ta simpatija narasla in se razvila v odvratno ljubezen, ki ni pri Cernilogarju, moralno šibkemu možu, našla zadostnega odpora. Vendar pa se prestrešnika dolgo nista izdala; hranila sta svojo zablodo v tajnosti, dokler je pač bilo mogoče. Cernilogarjevi ženi so se sicer odnosi med možem in sestro zdeli nekoliko preveč pristržni, a šele pred dvema letoma, ko je nekoč zasačila moža v strastnem objemu s Karmelo, ji je postalo vse jasno. Po tem žalostnem odkritju si je vedno prizadevala, da bi spravila moža in sestro na pravo pot, a vedno zaman. Istotako brezuspešno je bilo tudi prizadevanje Karmeline matere, ki je rotila malovredno hčerko, naj ji ne dela take sramote. Cernilogar in Karmela sta ostala gluha za vsa očitjanja in prošnje. Pač ni treba poudarjati, da so te razmere zastrupile odnose med Cernilogarjem in Karmelo na eni strani ter njunimi sorodniki na drugi. V zadnjem času sta Cernilogar in Karmela zašla v svoji odvratni zablodi celo tako daleč, da sta predlagala Cernilogarjevi ženi, da bi si v treh skupno delili zakonski krov! Pri tem nesramnem predlogu sta odločno poudarila, da je edinole pod tem pogojem sprava mogoča! Cernilogarjeva žena je seveda nesramni predlog odločno odbila. Od tedaj se je prepad nesreče in sovraštva med prestrešnikom in njunimi sorodniki tako poglobil in razširil, da ga ni bilo več mogoče premostiti. Cernilogar in Karmela sta se naposled tega zavedla in sklenila sta, da v skupnem samomoru poiščeta izhod iz svoje ogabne ljubezenske zablode.

Včeraj sta bili trupli prestrešnih samomorilcev fotografirani in raztešeni. Na odredbo prefektore, ki bo pogreb vršil najbrž danes jutraj ob 5. uri, v strogo zasebni obliki; udeležba bo omejena le na sorodnike.

Otrok pil jedovo tinkturo.

Medtem ko si je mati obvezovala prst, v katerega se je vrezala pri delu v kuhinji, je 2-letna Vera Sila, stanujoča v ulici S. Servolo št. 11, včeraj predpoldne vzela z mize stekleničko z jedovo tinkturo, s katero si je mati pred namazala rano, in jo v svoji otroški nevednosti nesla k ustom; misleč, da je v steklenički bogvekak sladka pijača, je enkrat krepko potegnila iz nje. To je v zadnjem hipu zapazila mati, ki se je tedaj vrnila iz sobe kamor je bila šla po obvezo; vsa prestrašena je prenesla malo Vero v bolnišnico, kjer ji je zdravnik izpral želodec. Ker je bila ubožica precej hudo zastrupljena, je morala ostati v bolnišnici. Ako ne nastopijo kake komplikacije, bo ozdravila v 8 dneh.

Prva neizgoda v življenju.

Komaj v tretjem letu svoje mladosti, pa že je 3-letna Avrelia Gerin, stanujoča v ulici Coroneo št. 29, morala izkusiti, da je življenje polno trpljenja. Pri igri pred hišo kjer stanuje, je v svoji otroški brezskrbnosti stekla čez cesto, po kateri je ravno tedaj prvotil ježniški voz. Voznik je sicer naglo ustavil, a bilo je že prepozno; ubogo dekletce je prišlo pod voz in pri tem zadobilo številne poškodbe na raznih delih telesa ter si tudi pretreslo možgane. Voznik je prenesel malo ponesrečenko na rešilno postajo, kjer je dobila prvo pomoč; nato je bila mala Avrelia prepeljana v mestno bolnišnico. Okrevala bo, ako ne nastopijo kake komplikacije, v 8—10 dneh.

Poskušan samomor.

Preteklo noč okoli 1. ure je v svojem stanovanju v ulici M. Luzzatto št. 45 skušal končati z življenjem 56-letni kovač Silviu Maraldo; z velikim kuhinjskim nožem se je porezal na zapestjih in si zadal široko rano na vratu. Na lice mesta poklicani zdravnik je podal Maraldu prvo pomoč, nato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je precej resno.

Zdi se, da je nesrečni kovač hotel v smrt radi brezposelnosti in bede.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

SNEGULJKA

Opozarjamo na današnji in jutrišnji dobrodelni prireditvi Splošnega slovenskega ženskega društva v Gorici, pri kateri sodelujeta Pevske in glasbene in Dramsko društvo. Predstava se prične danes ob 20. jutri pa ob 18. uri. Osebe, ki nastopajo v sprevolgi so: Sneguljka, kraljica, zrnko, zbor palč-

kov in dvernih dam, angeli, kraljeviš in lovci. Vodi zbor in orkestra je gospod Emil Komal, režiser g. Just Kosišta.

Goriški izvozni trg v petek 28. t. m.

Cene so bile sledeče:
Črešnje cepjenke (vipavke) od L. 2.60 do 3.00, črešnje črne od L. 3.— do 3.50, črešnje drobne od L. 1.20 do 1.70, grah od 2.00 do 2.20, špargli 3.00 do 3.20.

Ker radi bližnje nedelje ne more biti v petek nakupljeno blago oddano pravočasno na konsumnih tržiščih, je bila seveda množina pripeljanega blaga kot navadno v petek manjša kot prejšnje dni. Pa tudi gredo vipavke h koncu in prihaja na trg le krasno zoreče blago ter iz višjih leg. Črešnje je bilo na trgu približno 400 kvintalov. Tendence cenam je bila ista kot smo jo opisali prejšnje dni, stalna in trdna, pa čeprav ni bilo skoro nič blaga odposlanega za izvoz in so le žveplarji pokupili vse razpoložljive množine ter vzdržali cene.

V Trstu, kjer ni bilo, kot včeraj odposlano blago v inozemstvo, je pa cena »duronam«, ki gredo sicer h kraju, padla, silno padla. Na trg pripeljano blago je bilo po večini pokupljeno od žveplarjev po L. 1.20 do 1.50.

Tako smo imeli v petek zelo nizko ceno v Trstu za manj trpežne »dvorane«, še enkrat višjo ceno za trpežnejše vipavke v Gorici ter, kot smo dobili telefonsko poročilo iz Krmine, zelo ugodno ceno za prvovrstne, kasne cepjenke iz Brd.

V Krmni je bilo včeraj, v petek, pripeljan na trg okoli 150 kvintalov črešnje, od katerih so pokupili trgovci za Dunaj okoli 100 q. ostalo so pa pobrali žveplarji. Cena je bila od 3.00 do 3.20. Žveplarji so sicer nakupovali tudi v briških vaseh, toda večina zapadnih Brd je raje pripeljala svoje blago na trg.

Kolikor je mogoče dosedaj predvidevati, bo cena črešnjam ostala dobra, kar izginjavajo počasi s trga vipavske črešnje in durone ter prihajajo vedno v večjih množinah na krminski trg le prvovrstne kasne briške cepjenke. Niti eventualna naročila žveplarjem za znižanje cen pri nakupovanju ne bodo mogla cen črešnjam posebno znižati. Ker se radi zadnjih vladnih odredb v svrhu zaštite italijanske valute ne pričakujejo posebni skoki v valuti, ni radi valutnih sprememb pričakujejo zastaje v eksportu žveplanj ter radi tega znižanja naročil in cen od strani žveplarjev.

Grahu se je cena zopet dvignila; krompirju pa je padla za 50 cent. pri kilogramu. Kar je bilo komprijna na trgu, pa je bil izvanredno lep, mnogo lepši kot lani, tak da se vzbujajo nade na boljše krompirjevo sezono.

Planlasko društvo v Gorici.

13. spomladanski izlet, ki bi se imel vršiti v nedeljo dne 30. maja v redu, ki je bil že objavljen v »Edinosti«, se vrši istega dne v drugačnem sporu. In sicer:

Edina skupina: Odhod s Katarinjevega trga ob 5. uri zjutraj preko Peči in Trnovca (kjer je odmor z zajtrkom) na Mrzovce.

Povratek preko Rebri v Gorico.

Opozarjamo na izlet na Crno prst dne 6. junija. Udeleženci, javite se čimprej, da ne bo nepotrebnega in zamudnega poslovanja! Zdravo!

Vesna.

Izlet dne 30. maja se ne vrši.

Obisk šolske mladine pokopališča v Redipulji.

V sredo se je desetišot šolske mladine poklonilo spominu padlih vojakov, pokopanih v neizmernem pokopališču Redipulji.

Večina mladine je bila iz slovenskih krajev goriške dežele. Kamijoni ter posebni vlaki so jo pripeljali na cilj. Ker so plačali le dve liri na vsakega šolarja so se lahko udeležili spominke svečanosti tudi šolarji iz oddaljenih goratih krajev dežele.

Prvi v resnici poletni dan s pripekačim solncem, silna množica ter kot običajno v takih slučajih nepopolna organizacija izleta so povzročile obilo omedlevic med šolarji, katerim je nudil nekoliko oddaljen rdeči križ svojo pomoč.

Pripravljalo se je prepevanje znane nagrobnice »Blagor mu«, katere italijanski prevod je priiskrbel g. profesor Lorenzoni. Ni pa nam znano, ali se je pesem izvajala.

Za nedeljo 30. t. m. se pripravlja ponovno romanje šolske mladine. Opozarjamo stariše, da dobro opremijo svoje otroke z živili ter posebno s pijačo (mrzlo kavo i. dr.) katere pomanjkanje so naši malčki tako silno občutili pri romanju v sredo tekočega tedna.

SOLKAN

Izlet tukajšnje čitalnice se bo vršil v nedeljo 30. t. m. nepreklicno po določenem programu. Zbirališče točno ob 5. uri zjutraj pri prenovljeni tehnični. Od tu odhod na Banjšice in od tam na vlak v Kanal.

Čitalničarji in ljubitelji naše lepe banjšice planote, na svidenje v nedeljo, če ne bo dež!

VIPOLŽE V BRDIH.

V »Edinosti« smo pomotoma javili, da se vrši prireditvi, ki bi se imela vršiti dne 23. maja, dne 30. maja. Občinstvu javljamo, da se na ta dan ne vrši v Vipolžah nobena prireditvi in zlasti ne Vrtčeva. Toliko v pojasnilo! Natančneje javimo pravočasno.

ČRNI VRH NA IDRIČU.

V nedeljo dne 30. maja se ponovi pri nas Gargolova drama v štirih dejanjih »Sina«. Začetek točno ob tretji uri popoldne v »Gasilnem domu«. Ker nam je na binkoštni ponedeljek deževno vreme odgnalo marsikatero gledalca, upamo, da nam bo v nedeljo narava bolj mila, in se nadejamo, da nas Idričani in okoliščani Črna vrha posetijo v obilnejšem številu. — Prireditelji.

VIŠNJEVIK V BRDIH.

Prireditvi našega prosvetnega društva v nedeljo 30. t. m. se ne more vršiti še to nedeljo iz sledečih dveh razlogov:

1. Ker niso dali orožnikov v Kojskem potrebnega nulla osta, češ da nimajo na razpolago potrebnih orožnikov, ker morajo ti razpoložljivi orožniki nadzorovati isti ples v Kozani.

2. Ker mora na podlagi nove okrožnice goriške podprefektore posebna komisija, obstoječa iz zastopnika županstva, enega inženirja in pa policijskega uradnika kolavdirati borišče na katerem bi se imela vršiti prireditvi.

PODGORA

Zopet nov udarec delavskemu stanu. — 20 odstotkov delavk na cesti

Vodstvo podgorske Brunnerjeve tvornice lahko vzdržuje radi gotovega pritiska in lastnega strahu ducate raznih polirjev in delovodij, katerih mnogi za masno plačo razkazujejo pred delavci svojo nezmožnost. Na cesti pa vrže sedaj 20 odstotkov zaposlenih delavk. Preostale se pa bodo morale zadovoljiti s samo 5 delavniki ter skrajnim urnikom od 8 ur na 5 ur na dan. Ker je plača od ure že tako sramotno nizka, se jih polšača obup kako se preživeti s tako bedno mezdo. Večina moških, v brezposelnosti že itak opravlja družinske posle v hiši, sedaj se jim pridružijo še brezposelne ženske.

RENČE

Naša šolska mladina prireditvi v nedeljo dne 30. t. m. ob 4 veselično z raznovrstnim vzporedom. Ker je namenjen čisti dobiceli dobrodelnim namenom, se pričakuje obilna udeležba. — Učiteljstvo in šolska mladina vabijo tem potom okoličane in meščane v Renče.

IZ KANALA.

Zadnje nedeljo in ponedeljek smo imeli pri nas dramski prireditvi, ki sta razmeroma dobro izpadli. Pri obeh predstavah polna dvorana. Uprizorila se je Grimmova dramatisirana pravljica v treh dejanjih »Na dan sodbe«. Igralci so rešili svoje naloge kolikor se je pač dalo. Saj je igra prav za prav težka, namreč v tem smislu, da bo tudi najboljši igralec mogel le malo ali nič ustvariti iz nje. Škoda, da se pri nas tega še po tako zastarelem pasatištem in zraven tega še tujem blagu. Saj imamo dovolj svojih dobrih stvari. Uprizorjajmo rajši dela svojih pisateljev in seznanjamo jih njimi naše ljudstvo. Sicer se pa naša »Čitalnica« pripravlja sedaj na čimprejšnjo proslavo Cankarjeve 50-letnice z uprizoritvijo in recitacijo posameznih Cankarjevih del. Sploh se kanalska »Čitalnica« pri-

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili k zadnjemu počitku našega nepozabnega

FRANA VOUK

izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Posebna zahvala velja preč. g. župniku, g. županu in občinskemu odboru.

VELIKO POLJE, 21. maja 1926.

(635)

Žalujoča družina VOUK.

Borzna poročila.

VALUTE

Milan, 28. maja.
London 130.40, Pariz 89, Svica 518, Berlin 630, Praga 794, Beograd 47.50, Amsterdam 10.80, Budapešt 82.75, Madrid 415, New York 26.85, Bukarešt 10.55.
Vojnoškodninske obveznice (Trst, 28. maja) 69.

Poslano

»Goriška« Straža št. 38, od 21. maja t. l. je prinesla v oddelku »Kaj je novega na deželi« dopis iz naše vasi, kjer se sumničim raznih protizakonitih dejanj, osobito se mi očitajo, da ni bilo svoj čas pri aprovizaciji vse v redu, da nisem vodil kot župan prav občinskih poslov in da sem napravil pri tem velikanske dolge. Dalje hvali dopisnik, kako je sedanjí občinski odbor veliko prihranil, in pravi, da hrepenim sedaj zopet po tem, da bi postal poštešt.

Dolžnost moja je, da se v javnosti opravičim. Po večini me Črnovrčji že poznajo, kdo in kaj sem.

Resnično je, da so bile zadnje občinske volitve precej viharne, ker se je bilo na vse strani. Tačas so bili pri nas še nekateri Šusterščajanci, ljudje so se begali in bili so zraven tudi taki elementi, ki so delali le zgafo, nič pa za narod. O tem bomo lahko še drugič govorili.

Glede aprovizacije moram reči: ker smo imeli ta čas izvrstno načelstvo pri idrijski aprovizacijski centrali, smo Črnovrčje dobro, kolikor je bilo pač mogoče, ohranovili, cene je pa nastavljal v Idriji g. obč. komisar Briganti. Račune aprovizacije v naši občini je vodil naš sedanjí nadučitelj g. Trtnik. One knjige so vsakemu še danes na razpolago v pogled in vsakdo se lahko prepriča iz zaključka računov, da je bilo nekaj stotakov preostanka in sicer znesek L. 945.96. Ta čas je pa bilo v zalogi še okoli 900 kg špeha, plačanega po L. 11.60, ki se je po tem prodal idrijskemu soc. društvu po L. 5.00. Tukaj se razvidi, kakšen dobiček sem jaz imel pri aprovizaciji, pač pa sem imel približno L. 6000 izgube.

Dalje pravi dopisnik, da je našel sedanjí občinski odbor občinske račune v takem neredu, da jih ni mogel potrditi. Računi za časa mojega županovanja so bili vsako leto potrjeni in to: 25. IV. 1920, 3. VII. 1921, 2. III. 1922, t. 25. V. 1922, in so se našli v popolnem redu, za to jamčita podpis g. revizorjev. Kam je županstvo sedaj dala račune v pregled, ne vem, mislim si pa, da gotovo par domačim možakarjem iz tabra bivše slov ljudske stranke, koje pristaja sem bil tudi jaz pred par leti.

Dopisnik hvali tudi današnje poslovane občine! Vsa čast g. županu in tajniku! Najmanj so pa vredni hvale nekateri, ki pripadajo v nasprotni tabor. Dolgov pri občini nisem jaz napravil, iste sem prevzel od prejšnjega g. župana, ki pa ni bil kriv, da je dolg nastal, bila je vojna, bile so razne dajatve, revizicije, voditi ni bilo mogoče v vojnih razmerah proračunov in zato so bile krive izredne razmere, ne pa jaz niti moj prednik. Kako se dopisnik hvali s preostankom pri občinski blaginji! Ali ne ve, da smo imeli v proračunu g. živnozdravnika ter občinskega zdravnika, prvi je začel dobivati kasneje plačo, a zadnji še do danes ni nišesar dobil, občina pa le dobi na leto toliko dohodkov, ki jih ne uporabi v gotove namene, s tem pa izkazuje dopisnik preostanek.

Ako drugič kaj pišeš, podpiši se!

Črnivrh, 25. maja 1926.

Poženel Anton,

mesar in bivši župan v Črnem vrhu.

*) Za članke pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nikake odgovornosti.

pravlja na intenzivno delovanje. V to svrhu si je pripravila v Križničevi dvorani nov oder, ki ga je naslikal umetnik Cargov posvem okusno, posebno pa zunanji okvir. Ta oder je prvi te vrste v Julijski Krajini. Na gledalca napravi že na prvi pogled jako dober vtis. Iz njega diha svežost in pomlajenje, sinteza in plastika. V tem oziru naj bi druga podeželska društva to posnemala in si uredila svoje kulturne hrame predvsem okusno in dostojno, kot je to storila kanalska »Čitalnica«. Bodi ji zato izrečeno laskavo javno priznanje.

DAROV

Mesto cvetja na krsto blagopokojne Ivane Cink iz Brji pri Rihemberku daruje gospod Josip Kodrič L. 10.— za magdalensko podružnico »Šolskega društva« (denar brani »Šolsko društvo«.) Srčna hvala!

Olga Lorber

Lenart Kacin

poročena

Ljubljana 29. V. 1926. Gorica

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na bebelo in za družine Viale XX settembre 94 (prej Acquadotto) na drobno in za družine Via Giuliani 32. Telet. 2-41

Priporoča se lastnik